

FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA
Marka Marulić a br.2
71000 Sarajevo

Zenica, 23.08.2016. godine

Predmet: Dopuna Zahtjeva za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica

Poštovani,

U skladu sa Vašim dopisom broj: UPI 05-2-23-11-36/16, od 06.07.2016.g. zaprimljenog u ArcelorMittal Zenica na dan 12.07.2016.g. dostavljamo dopunjeni Zahtjev za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica, Revizija 1., iz Avgusta 2016. godine.

ArcelorMittal Zenica je izvršio detaljnu analizu dostavljenog Izvještaja Komisije o ocjeni zahtjeva za izdavanje integralne okolišne dozvole svih pogona i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica, koji su potpisali članovi Komisije imenovane od strane Federalnog Ministarstva okoliša i turizma dana 17.05.2016. godine, te je argumentovane i opravdane zahtjeve uključio u dopunu Zahtjeva za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica, Revizija 1., iz Avgusta 2016. godine.

Primjedbe, komentari, mišljenja i sugestije koji nisu bili relevantni i ne odnose se na ArcelorMittal Zenica su odbačeni uz adekvatna obrazloženja koja dajemo u nastavku ovog dopisa, pod naslovom Analiza Izvještaja Komisije o ocjeni zahtjeva za izdavanje integralne okolišne dozvole svih pogona i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica.

Za sve dodatne informacije stojimo vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

Generalni Direktor / CEO

Palavahantu Krishnan Biju Nair

Prilog:

- Zahtjev za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica, Revizija 1., Avgust 2016.
- Analiza Izvještaja Komisije o ocjeni zahtjeva za izdavanje integralne okolišne dozvole svih pogona i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica

Analiza Izvještaja Komisije o ocjeni zahtjeva za izdavanje integralne okolinske dozvole svih pogona i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica

ArcelorMittal Zenica je izvršio detaljnu analizu Izvještaja Komisije o ocjeni zahtjeva za izdavanje integralne okolinske dozvole svih pogona i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica, koji su potpisali članovi Komisije imenovane od strane Federalnog Ministarstva okoliša i turizma dana 17.05.2016. godine, te je u nastavku dao komentar za svaki zaključak Komisije kako slijedi:

1. Neophodna je izrada studije uticaja na okoliš prema članovima 53, 54 i 54a Zakona o zaštiti okoliša. Komisija predlaže da izrada Studije uticaja na okoliš ne bi trebala biti uslov za vođenje daljnjih aktivnosti na izdavanju okolinske dozvole, ali svakako se mora uraditi u razumnom roku koji će biti definisan u okolinskoj dozvoli.

Rok za izradu Studije o uticaju na okoliš: 24 mjeseca od izdavanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.1.1.

Budući da je navedeno da će mjera biti realizovana u skladu sa članovima 53., 54., i 54.a Zakona o zaštiti okoliša (Sl.N.FBiH, br.: 33/03 i 38/09) podtačke ovog zaključka nisu eksplicitno unesene u Zahtjev.

2. Evidencija, monitoring, kontrolna mjerenja i informisanje javnosti

2.1. Izraditi prvu verziju Katastra emisija u zrak za AMZ i dostaviti istu Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline ZE-DO Kantona na usaglašavanje. FMOIT će se izjasniti po ovom pitanju i donijeti odluku na osnovu zakonske regulative FBiH.

Rok: 18 mjeseci od datuma izdavanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera nije uključena u Zahtjev jer je Izrada Katastra emisija u zrak obaveza kantonalnog Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline ZE-DO Kantona. ArcelorMittal Zenica će dostaviti sve potrebne podatke nadležnom Ministarstvu za potrebe izrade Katastra na zahtjev Ministarstva u predviđenom roku.

2.2. AMZ provodi monitoring, ali ne provodi kontrolna mjerenja i evidenciju u skladu sa članom 20., 21., 22. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak. Umjeravanje, nadzor i provjera sistema za automatski monitoring emisija u zrak se vrši prema članovima 22. i 23. pomenutog Pravilnika jer ne postoji inspeksijsko tijelo koje zadovoljava odredbe člana 11. istog pravilnika. Komisija traži od Federalnog ministarstva okoliša i turizma da se omogući i angažovanje akreditovanih inspeksijskih tijela, ispitnih i kalibracionih laboratorija i izvan BiH u formi posebne Odluke kako bi se mogle prevoditi kontrole automatskog mjernog sistema prema članovima 22. i 23. Pravilnika o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak.

Rok za FMOIT: 12 mjeseci od dana izdavanja OD

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera nije uključena u Zahtjev jer Komisija traži donošenje posebne Odluke kojom bi se omogućilo angažovanje akreditovanih inspeksijskih tijela, ispitnih i kalibracionih laboratorija i izvan BiH, što je u suprotnosti sa članovima 10. i 11. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15).

2.3. Vrgiti objavljivanje rezultata dobijenih sa automatskih mjernih sistema na web stranici AMZ na dnevnoj osnovi tj. objavljivati dnevne prosjeke emisija na dimnjacima za prethodni dan.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera nije uključena u Zahtjev jer objavljivanje sirovih i nevalidiranih podataka na web stranici može dovesti do davanja pogrešnih informacija javnosti. Preduslov za objavljivanje podataka sa automatskih mjernih sistema je dobivanje Certifikata o usklađenosti rada automatskog mjernog sistema od strane Inspekcijskog tijela kao i validacija od strane Federalnog hidrometeorološkog zavoda kao referentnog centra u Federaciji BiH. Podsjećamo da još uvijek nije uspostavljeno Inspekcijsko tijelo koje zadovoljava odredbe člana 11. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15), te da Federalni hidrometeorološki zavod vrši validaciju samo Godišnjeg izvještaja koji se prema članu 33. pomenutog Pravilnika dostavlja najkasnije do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.*

2.4. Uraditi plan monitoringa periodičnih mjerenja za ostale izvore emisija i to svih zagađujućih polutanata

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 35 Plan monitoringa emisija u zrak. Napominjemo da je ova mjera bila uključena i u Zahtjev za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica iz Februara, 2016.*

2.5. Puno je netočnih i sumnjivih podataka o dosadašnjim mjerenjima firmi DVOKUT i TQM, tako da to vodi pogrešnim procjenama uticaja na okoliš.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

2.6. Ne smije se desiti da TQM daje nevalidne rezultate mjerenja organskih čestitosti (Koksara, Visoka peć) kao i to da njihovi rezultati mjerenja na 8 mjernih tačaka na mjernom mjestu u kanalu 7,4 x 3,4 (dimovodni kanal Aglomeracije 4 prolu nezapaženo, a prema propisima treba mjeriti na 20 mjernih tačaka. U izvještajima AMZ nema položaja mjernih mjesta na mjernim kanalima a i fotografija mjernih mjesta kako se to traži prema pravilima o monitoringu emisija u zrak. Određivanje broja i položaja mjernih tačaka na mjernoj ravni nije urađeno. To je veliki propust iako TQM Lukovac ima akreditaciju od Instituta za akreditaciju BiH.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. Podsjećamo da Federalni hidrometeorološki zavod kao referentni centar u Federaciji BiH vrši validaciju Godišnjih izvještaja o emisijama u zrak te da isti nije tražio dodatna pojašnjenja dostavljenih Izvještaja. Ukoliko nadležni organi ustanove da u dostavljenim Izvještajima postoje neke neusklađenosti ArcelorMittal Zenica i angažovana ispitna laboratorija će postupiti prema uputama nadležnih organa.*

2.7. Mjerna mjesta na Aglomeraciji i Koksari nisu postavljena prema standardu BAS EN 15259 iako Firma DVOKUT ima tu akreditaciju. Na takve stvari treba odmah reagovati prema Institutu za akreditaciju BiH (BATA). Ako se Dvokutu oduzme akreditacija prema standardu BAS EN 15259 onda Dvokut ne može dati validne rezultate emisija polutanata bez obzira što ima akreditaciju za metode mjerenja SO₂, NO_x, CO, prašine. Isto vrijedi i za TQM koji također ima akreditaciju prema standardu BAS EN 15259 ali se u primjeni ne pridržava ovog standarda (Broj mjernih tačaka u mjernoj ravni je definisan istim standardom BAS EN 15259).

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. Podsjećamo da Federalni hidrometeorološki zavod kao referentni centar u Federaciji BiH vrši validaciju Godišnjih izvještaja o emisijama u zrak te da isti nije tražio dodatna pojašnjenja dostavljenih Izvještaja. Ukoliko nadležni organi ustanove da u dostavljenim Izvještajima postoje neke neusklađenosti ArcelorMittal Zenica i angažovana ispitna laboratorija će postupiti prema uputama nadležnih organa.*

2.8. Sistem za automatski monitoring emisija (CEMS) u kompaniji AMZ je u funkciji od 2008.godine. Uoči ene su velike razlike u količinama dimnih plinova na pojedinim dimnjacima uključujući u ovaj sistem. Primjer je Koksara gdje je količina dimnih plinova reda veličine od 460 752 Nm³/h u 2008.godini do 102 009 Nm³/h u 2015.godini. Proizvodnja sve veća a količina dimnih plinova sve manja. To direktno utiče na ukupne emisije u zrak iz kompanije AMZ. Nalaz je karakteristika za sve pogone.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. Ukoliko postoji osnovana sumnja u ispravnost mjernih uređaja, uslove pod kojima su mjerenja izvršena i tačnost dobijenih rezultata, obavljaju se posebna mjerenja u skladu sa članom 15. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15).*

2.9. Ne smije se desiti da se u Izvještaju Dvokuta za 2015. godinu daju ocjene rezultata mjerenja u odnosu na GVE oznakom $\overline{DA}$ ili $\overline{NE}$ a uz to nedostaju izračunate vrijednosti MN (mjerna nesigurnost), mjesečnih prosjeka (<GVE), dnevnih prosjeka (<110% GVE) i 95% percentila satnih prosjeka (<200% GVE) koncentracije polutanata utvrđenih sistemima automatskog kontinuiranog monitoringa emisije (CEMS) na 6 dimnjaka AMZ.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. Podsjećamo da Federalni hidrometeorološki zavod kao referentni centar u Federaciji BiH vrši validaciju Godišnjih izvještaja o emisijama u zrak te da isti nije tražio dodatna pojašnjenja dostavljenih Izvještaja. Ukoliko nadležni organi ustanove da u dostavljenim Izvještajima postoje neke neusklađenosti ArcelorMittal Zenica i angažovana ispitna laboratorija će postupiti prema uputama nadležnih organa.*

2.10. Ne smije se desiti da se angažuje firma za povremena mjerenja emisije POPs i VOC polutanata koja nema akreditaciju, kao što to nema TQM Lukavac koja je mjerila PCDD/F na dimnjaku sistema odpraćivanja pri izljevu na platformi Visoke peći, a koja nema akreditaciju ni za analizu sadržaja PCDD/F. To isto važi za mjerenja koncentracije organskih polutanata na Koksari i oko Koksare.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. Podsjećamo da u Bosni i Hercegovini nema akreditovane laboratorije za mjerenje emisija POPs i VOC koja zadovoljava odredbe člana 10. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15).*

2.11. Ne smije se desiti da se ne provjeravaju rezultati monitoringa emisije kao što su na dimnjaku Toplane.

Navedeno je da je emisija SO₂ u 2014.godini iznosila 3 217 t, spaljeno je 169 210 t energetskog uglja, te određene količine koksno, visokopećnog i zemnog plina.

Od ranije je poznato da emisiju SO₂ /t energetskog uglja iznose cca 40 kg/t energetskog uglja, što znači da je samo od spaljenog energetskog uglja emisija SO₂ iznosila cca 6 768 t, znači dva puta više od 3 271 t SO₂, ne računajući emisije SO₂ od spaljivanja koksno, visokopećnog i zemnog plina.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. ArcelorMittal Zenica vrši redovnu godišnju provjeru ispravnosti automatskog mjernog sistema (svih 6 sistema) u skladu sa procedurom AST iz standarda BAS EN 14181 i BAS CEN/TR 15983, kao i održavanje i umjeravanje automatskih mjernih sistema u skladu sa procedurom QAL3 i QAL2 iz standarda BAS EN 14181 i BAS CEN/TR 15983 a što je navedeno kao obaveza u članu 22. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15).*

Ukoliko postoji osnovana sumnja u ispravnost mjernih uređaja, uslove pod kojima su mjerenja izvršena i tačnost dobijenih rezultata, obavljaju se posebna mjerenja u skladu sa članom 15. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15).

Podsjećamo da Federalni hidrometeorološki zavod kao referentni centar u Federaciji BiH vrši provjeru i validaciju Godišnjih izvještaja o emisijama u zrak i da isti nije tražio nikakva dodatna pojašnjenja dostavljenih Izvještaja.

2.12. Kompanija AMZ je obavezna da vrati svoje izvještaje DVOKUT-u i TQM-u, koji nemaju osnovne karakteristike mjernih mjesta kao što su skice dimovodnih kanala, položaj mjernih mjesta, tačnost dimenzija mjernih kanala i fotografije mjernih mjesta, što je obaveza prema Pravilniku o monitoringu emisija u zrak (Sl. novine FBiH broj 9/2014).

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je komentar člana komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu. U slučaju bilo kakvih neusklađenosti u dostavljenim Izvještajima ArcelorMittal Zenica će postupiti u skladu sa naredbama nadležnih organa.*

2.13. Kompanija AMZ je obavezna ispunjavati svoje obaveze iz članova 21, 22, 23 Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak (Sl. novine FBiH broj 9/2014.). Obaveza AMZ da redovno dostavlja nadležnim organima Izvještaj o provedenom pregledu i certifikat o usklađenosti automatskog mjernog sistema.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u zahtjev u napomenama Tabele 3.35 Plan monitoringa emisija u zrak. Napominjemo da ArcelorMittal Zenica ispunjava obaveze definisane članovima 21. i 22. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15). Obavezu iz člana 23. nije u mogućnosti ispuniti jer još uvijek nije uspostavljeno Inspeksijsko tijelo koje zadovoljava uslove iz člana 11. pomenutog Pravilnika.*

3. Komisija traži od Federalnog ministarstva okoliša i turizma da prema članu 112. Zakona o vodama obezbijedi stručno mišljenje Agencije za vodno područje Save u pogledu tretmana otpadnih voda.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera ne može biti uključena u Zahtjev jer se odnosi na FMOIT.*

4. Federalno ministarstvo okoliša i turizma treba da da stav vezano za dostavljeni Plan upravljanja otpadom kompanije AMZ, Rev.3 od februara 2016.godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera ne može biti uključena u Zahtjev jer se odnosi na FMOIT.*

5. Komisija traži od Federalnog ministarstva okoliša i turizma da svake godine imenuje Stručnu komisiju koja će vršiti pregled realizacije naloženih mjera i koja će po potrebi davati prijedloge izmjena i dopuna ove okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera ne može biti uključena u Zahtjev jer se odnosi na FMOIT.*

6. Plan mjera i aktivnosti za smanjenje emisija iz pogona Arcelor Mittal Zenica

6.1. KOKSARA

a. Projekat odsumporavanja koksnog plina

Ukoliko se na Toplani izgrade novi plinski kotlovi za potrebe AMZ i vrši se isporuka toplotne energije za grad Zenicu, i ako se odvede kokсни plin na Valjaoniku, na Aglomeraciju i Toplanu, onda emisije na svim izvorima gdje se koristi kokсни plin ne smiju preći granice vrijednosti emisija prema GVE i BAT Conclusions. Ukoliko se desi da emisije SO₂ su iznad GVE kod prvog izvještaja o monitoringu emisija 2017, kompanija AMZ je obavezna poduzeti mjere za smanjenje emisija SO₂.

Generalno gledano, sagorijevanjem koksnog plina u vidu mješavine koksnog i visokopećnog plina na Valjaoni kim peć ima, Aglomeraciji i Toplani, ukupne emisije SO₂ od koksnog plina u AMZ se neće smanjiti.

Rok za dokazivanje emisija: kraj marta 2019.god.

Rok za definisanje dodatnih mjera za smanjenje emisija SO₂: kraj 2019.godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, Tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.1.1.*

b. Sistem automatske regulacije pritiska plina u koksnim pećima treba realizirati u skladu sa BAT Conclusions.

Ako se mjerenjem dokaže da uticaj Koksare na zagađenost zraka policikličkim aromatskim ugljikovodikima (PAH) ne prelazi granicu vrijednosti za ambijentalni zrak, onda se ova aktivnost treba posebno sagledati.

Tražiti stručno mišljenje od Koksare Schweigern, Duisburg, o mogućnostima ugradnje ovog sistema na Koksari u kompaniji AMZ. Veliko je širenje koksnog plina na malim vratima mašinske strane koksne baterije kao i na drugim mjestima. U slučaju pozitivnog odgovora neophodno je da se u saradnji sa stručnjacima iz Koksare Schweigern, Duisburg, (gdje je uspješno primijenjen sistem PROven), ugradi navedeno tehničko rješenje.

Rok za dokazivanje: 14 mjeseci od datuma dobijanja OD.

Rok za ugradnju sistema automatske regulacije koksnog plina na koksnim pećima: kraj 2020. godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera nije uključena u Zahtjev jer stručni tim ArcelorMittal Zenica smatra da nije moguće instalirati PROven sistem na koksnu bateriju u Zenici iz tehničko-tehnoloških razloga (prostor, opterećenje, zaustavljanje koksne baterije i sl.). I sam BAT navodi da se instalacija ovog sistema na postojećim koksarama mora pažljivo razmotriti i da nije primjenjiv za svaku koksaru.*

Umjesto PROven sistema ArcelorMittal Zenica je donio odluku da implementira tehničko-tehnološke mjere, također definirane BAT-om, kako bi smanjila nekontrolisane emisije iz pogona Koksara. U skladu sa pomenutom odlukom implementirane su slijedeće mjere: vrši se odgovarajuća priprema uglja za koksovanje, projekat zaptivanje usponskih kolona i usisnih otvora je završen, vrši se redovno održavanje koksnih peći, čišćenje vrata i okvira koksnih peći kao i keramičko zavarivanje koksnih peći. Također se planira realizacija projekata kao što su ugradnja nove zasipne mašine koja će minimizirati emisije tokom zasipanja i koja će adekvatnim nivelisanjem uglja za koksovanje u koksnim pećima obezbijediti održavanje slobodnog protoka plina u koksnim pećima, ugradnja gasnog kotla za potrebe koksne baterije koji će obezbijediti stabilan i neometan rad koksne baterije, nabavka i ugradnja ramova na vratima koksnih peći, nastavak projekta keramičkog zavarivanja koksnih peći.

U nastavku želimo naglasiti da je uporedba rezultata iskustava koksara koje su instalirale PROven sistem i koksara koje su implementirale gore navedene BAT mjere pokazala da PROven sistem nije dao očekivane rezultate te da se bolji efekti postižu implementacijom BAT mjera.

U skladu sa svim navedenim ArcelorMittal Zenica smatra da se emisije sa koksne baterije prvo trebaju pokušati smanjiti sa tehničko-tehnološkim mjerama. Ukoliko analiza zagađenosti okoliša u okruženju Koksare (definisana tačkom 1.2.2 u Tabeli 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica) pokaže da implementirane mjere nisu dale očekivane rezultate onda će se razmotriti mogućnost implementacije novih rješenja.

c. Besprašinsko istiskivanje koksa

Komisija zahtjeva da se riješi projekat u razumnom roku po fazama realizacije projekta sa dinamikom realizacije projekta.

Rok: kraj 2018.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera nije uključena u Zahtjev jer stručni tim ArcelorMittal Zenica smatra da nije moguće instalirati ovaj sistem na koksnu bateriju u Zenici zbog ograničenja prostora. BAT također kaže da instalacija ovog sistema na postojećim koksarama zahtijeva iznalaženje specifičnog rješenja za svaku koksaru pojedinačno te da nije uvijek moguća zbog nedostatka prostora.

ArcelorMittal Zenica će razmotriti nove tehnologije za smanjenje emisija tokom istiskivanja koksa koje budu dostupne u periodu važenja nove okolinske dozvole.

d. Izvršiti ugradnju nove zasipne mašine.

Za ovu mjeru razraditi dinamiku i plan realizacije.

Rok za ugradnju i puštanje u rad: kraj 2016.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.1.3.

e. Projekat sanacije kolske vage | iji je cilj postizanje taj nosti usipa uglja u koševе usipne mašine i e biti realizovano kroz realizaciju projekta ugradnje nove zasipne mašine.

Rok: kraj 2016.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.1.4.

f. Izmještanje mjernog mjesta uređaja za automatsko kontinuirano mjerenje sa kanala na dimnjak

Komisija je na licu mjesta konstatovala da položaj mjernog mjesta sistema automatskog monitoringa emisija na dimovodnom kanalu koksare nije u skladu sa standardom BAS EN 15259. Zbog toga je neophodno izmještanje ovog mjernog mjesta sa dimovodnog kanala na dimnjak koksne baterije u skladu sa standardom BAS EN 15 259. Zbog toga nisu validni rezultati mjerenja emisija i ne mogu biti validni dok se mjesto ne postavi na dimnjaku Koksare u skladu sa gore navedenim standardom.

Rok: 12 mjeseci od datuma dobijanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.2.1.

g. Mjerenje emisija kancerogenih materija i drugih štetnih materija (prašina, TOC, VOC, H₂S, SO₂, NH₃, HCN, CO, NO_x), teški metali (Ar, Cd, Ni, Pb, Mn, Hg, ...), BTX, PAH, POPs, (PCDD/F, PCB), katran i naftalin u dimnim plinovima na dimnjaku koksare. Mjerenja izvršiti jedanput u toku 2016.g., a kasnije prema planu monitoringa emisija u zrak. Ukoliko rezultati mjerenja budu visoki u odnosu na BAT ili Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u zrak, onda treba izvršiti detaljna snimanja koksnihi peći i utvrditi peć i za sanaciju po prioritetima.

U roku od šest mjeseci izvršiti keramič ko zavarivanje svih peći i po prioritetima. Po završenoj sanaciji svih peći i (keramič kim zavarivanjem) obavezno ponoviti mjerenje i utvrditi efekat keramič kog zavarivanja. Postupak ponoviti dok se ne dobiju zadovoljavajuć i rezultati mjerenja. O izvršenju ovih mjera obavezno obavještavati nadležne organe (Inspekciju i FMOIT) najmanje dva puta godišnje.

Ukoliko rezultati mjerenja svih polutanata svih mjerenja budu ispod donje granice ocjenjivanja u odnosu na BAT i Pravilnik , ovi parametri se ne e privremeno ispitivati. Nakon prve sanacije provjeru stanja ozida koksnihi peći i izvršiti kontrolnim mjerenjem godinu dana poslije prethodne sanacije.

U slučaju povel anih koncentracija emisija u toku kontrolnog mjerenja, postupak ponoviti sve dok se ne dobiju pozitivni rezultati. O svim aktivnostima obavještavati Inspekciju i FMOIT dva puta godišnje.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je djelimično uključena u Zahtjev. Naime, obaveza izrade plana keramičkog zavarivanja koksnihi peći po prioritetima i realizacija istog je uključena u Tabelu 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 3. TEHNIČKO – TEHNOLOŠKE MJERE, mjera: 3.1.2. Ova obaveza je definirana kao stalni zadatak.*

Mjerenje emisija kancerogenih materija i drugih štetnih materija (prašina, TOC, VOC, H₂S, SO₂, NH₃, HCN, CO, NO_x), teški metali (Ar, Cd, Ni , Pb, Mn, Hg, ...), BTX, PAH, POPs, (PCDD/F, PCB), katran i naftalin u dimnim plinovima na dimnjaku koksare nisu uvrštena u Zahtjev jer u BiH ne postoji akreditovana ispitna laboratorija koja zadovoljava uslove iz člana 10. Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.9/15), a koja može mjeriti kancerogene i druge štetne materije kao što su: TOC, VOC, HCN, BTX, PAH, POP's (PCDD/F, PCB), katran i naftalin. Ovu mjeru nije moguće realizovati i iz razloga što bi izmjerene rezultate bilo nemoguće uporediti sa BAT ili Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u zrak jer niti jedan niti drugi dokument ne predviđaju ova mjerenja na dimnjaku koksne baterije niti su definisane granične vrijednosti ovih parametara.

Parametri koji se trebaju mjeriti na dimnjaku koksne baterije i na dimnjaku tornja za gašenje koksa su dati u Tabeli 3.35 Plan monitoringa emisija u zrak, kao i granične vrijednosti predviđene zakonskom regulativom FBiH.

*Mjerenje kancerogenih i drugih štetnih materija (BaP, PAH, VOC, benzen) je predviđeno izradom analize zagađenosti okoliša u okruženju Koksare - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, stavka 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.2.2..*

Uzimajući u obzir sve navedeno može se reći da će principi zaštite okoline koji su trežani ovim zaključkom biti ispoštovani realizacijom mjera 1.2.2.; 3.1.2. i provođenjem Plana monitoringa emisija u zrak definisanim u Tabeli 3.35.

h. Zbog utvrđivanja zagađenosti okoliša u okruženju Koksare uraditi Analizu zagađenosti o nultom stanju u skladu sa analizama urađenim za druge koksare. U tom smislu izvršiti mjerenja BaP, odnosno PAH u PM₁₀ u najmanje 100 uzoraka lebdjećih čestica PM₁₀ (24-satni uzorci) ravnomjerno raspoređenih tokom jedne godine i mjerenja koncentracija VOC, a posebno benzena u ambijentalnom zraku sve po posebnim programima u trajanju od 12 mjeseci. Posebno treba imati u vidu benzen. Iz iskustva je poznato da je uticaj Koksare na zagađenost zraka benzenom u granicama

normi za okoliš (godišnji prosjek benzena manji od 5 mikrograma po m³ zraka) ako je benzo-a-piren (BaP) u lebdel im l esticama PM₁₀ u granicama normi za okoliš (godišnji prosjek BaP u lebdel im l esticama manji od 1 nanogram po m³. Pri tome se podrazumijeva kvalitetno održavanje radi spre l avanja prekomjernog isticanja koksnog plina na malim vratima mašinske strane i drugim otvorima. Me l utim, treba imati u vidu da emisija benzena u zrak iz koksne baterije u u gem smislu nisu jedine, nego postoji i opasnost da me l upogonska mreža koksnog plina od Koksare do mjesta potro gnje propu gta kokсни plin u kojem je sada visok sadr gaj benzena, jer je sru gna Tvornica benzena. Tome treba dodati i opasnost da ne sagori sav kokсни plin u lo g i g tima gdje se koristi kao gorivo kao i na Baklji za spaljivanje vi gka koksnog plina.

Rok za po l etak realizacije ove mjere: 16 mjeseca od datuma izdavanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. OPĆE MJERE – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.2.2.*

j. Svaku mjeru i aktivnost u okolinskoj dozvoli razraditi po fazama realizacije da se zna njen po l etak i kraj definisan ovim zaklju k cima.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Zaključak je uključen u Zahtjev.*

6.2. AGLOMERACIJA

a. AMZ je ugradio vrećaste filtere F1, F2, F3 i F4 i emisije su prema BAT Conclusions

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je konstatacija Komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

b. Rekonstrukcija ESP's na strani ekshaustora (strana sinterovanja) je izvršena u periodu 2009-2011., ali nije dugoročno dala rezultate

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je konstatacija Komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

c. Rekonstrukcije ESP'4 u Hibridni filter i prespoj na mašinu br.5 (prva sekcija ESP, 2,5 vreć asti filter sa instaliranim sistemom mlaznica izme l u ESP i sekciji vreć astog filtera za doziranje aditiva). Efekat l e biti u skladu sa BAT Conclusion (smanjenje emisija pra gine, POP's i SO₂). U toku pu g tanja u rad hibridnog filtera definisati aditive za smanjenje emisija SO₂ i POP's.

Rok: kraj 2016.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.2.1.*

d. Rekonstrukcija ESP'5 Hibridni filter i prespoj na mašinu broj 6 (tehničko rješenje kao kod ESP'4)

Rok izrade plana realizacije: 12 mjeseci od izdavanja okolinske dozvole.

Rok realizacije: prva polovina 2018. godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.2.2.

e. Rekonstrukcija ESP'6 u Hibridni filter (tehničko rješenje kao i kod ESP'4) i prespoj na mašinu br.6 uz prespoj i ostalih mašina na odgovarajući elektro filtere, tj. SM5 na ESP'5 i SM'4 na ESP'4

Rok za izradu plana realizacije: 12 mjeseci od datuma izdavanja okolinske dozvole

Rok realizacije plana: kraj 2021.godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.2.3.

f. Komisija traži da se izvede rekonstrukcija ESP na dimnoj strani (strana hlađenja aglomerata) u cilju dostizanja emisije prašine ispod 20mg/Nm³ prema BAT Conclusions

Rok za detaljan plan realizacije: 12 mjeseci od datuma izdavanja okolinske dozvole.

Rok realizacije najkasnije: 12 mjeseci nakon isteka okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.2.4.

g. Na dimnjacima dimnih ventilatora (strana hlađenja aglomerata) ugraditi sisteme kontinuiranog monitoringa prašine (3 dimnjaka), prema Pravilniku o monitoringu emisija u zrak

Rok: 12 mjeseci od izdavanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.3.2.

h. Izmještanje uređaja za automatsko mjerenje emisija u zrak sa kanala na dimnjake ekshauratora Aglomeracije.

Komisija je na licu mjesta konstatovala da mjerne ravni sistema automatskog monitoringa na Aglomeraciji ne zadovoljavaju uslove iz standarda BAS EN 15259. Zbog toga je neophodno izmještanje mjernih ravnih sistema sa kanala na dimnjake (dva dimnjaka). u protivnom rezultati mjerenja nisu validni.

Rok: 12 mjeseci od datuma izdavanja okolinske dozvole.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. OPĆE MJERE – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.3.1.*

i. Izvršiti validna mjerenja emisija kancerogenih materija na dimnjacima Aglomeracije

Rok : 12 mjeseci od datuma izdavanja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. OPĆE MJERE – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.3.3.*

j. Svaku mjeru i aktivnost u OD razraditi po fazama realizacije, da se zna njen početak i kraj koji je definisan ovim zaključcima

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Zaključak je uključen u Zahtjev.*

6.3 VISOKA PEĆ

a. Smanjenje difuznih emisija u fazi izljeva sirovog željeza

AMZ je ugradio efikasan sistem zahvatanja dimnih plinova na livnoj platformi Visoke peći i njihovog prelazavanja u vrećastom filteru. Postignut je efekat prema BAT Conclusions- koncentracija prašine iza vrećastih filtera je od 1-15 mg/Nm³.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je konstatacija Komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

b. Smanjenje emisija prašine na bunkerskim estakadama i sistemu transporta materijala postiže se sistemom otprašivanja u elektro - filterima. Emisija prašine je ispod 50mg/Nm³.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je konstatacija Komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

c. Prečišćavanje visokopećnog plina se vrši u sistemu koji čini prašna vreća, skruber i mokri filter. Efekat je prema BAT Conclusion i u prečišćenom visokopećnom plinu je sadržaj prašine 10 mg/Nm³.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Navedeno je konstatacija Komisije te se ne može navesti kao mjera u Zahtjevu.*

d. U toku jedne godine pratiti koncentracije H₂S na granulaciji troske i uporediti sa BAT Conclusion – H₂S se kreće od 1-10g/t gvožđa

Rok za dostavljanje izvještaja Inspekciji i FMOIT: 14 mjeseci od datuma izdavanja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 35 Plan monitoringa emisija u zrak. Napominjemo da je ova mjera bila uključena i u Zahtjev za izdavanje integralne okolišne dozvole za pogone i postrojenja ArcelorMittal Zenica iz Februara, 2016.*

e. Provjeriti emisiju PCDD/F na dimnjaku sistema otprašivanja livne platforme Visoke peći, jer se u izvještaju TQM-a o povrenim mjerenjima emisija u 2015.g. navodi koncentracija PCDD/F od 0,83ng-TEQ/m³ što je iznenađujuće visoka vrijednost pogotovu što se u BAT-u ne navodi Visoka peć kao izvor zagađivanja zraka dioksinima/ furanima.

Rok: dostavljanja izvještaja Inspekciji i FMOIT: 6 mjeseci od datuma izdavanja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.4.1.*

f. Provjeriti funkcionalnost spaljivanja visokopećnog plina na baklji, izvršiti sanaciju za sigurno spaljivanje i o tome sačiniti detaljan stručni izvještaj i isti dostaviti Inspekciji i FMOIT.

Rok: 12 mjeseci od datuma izdavanja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. **MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE** – CAPEX MJERE, mjera: 4.3.1.*

g. Svaku mjeru i aktivnost u OD razraditi u fazama realizacije, da se zna njen početak i kraj koji je definisan ovim zaključcima

Komentar ArcelorMittal Zenica: *Zaključak je uključen u Zahtjev.*

6.4. ČELIČANA BOF

a. Sistem otprašivanja na mikerskom postrojenju

Komisija zahtjeva da se izvrši provjera zahvata usisa dimnih plinova tokom uljeva u mikser. U slučaju da je zahvat dimnih plinova ispod 90% poduzeti dodatne mjere kako bi se obezbijedio zahvat dimnih plinova prema BAT Conclusion. Efekat otprašivanja pomoću vrećastog filtera treba biti u skladu sa BAT Conclusion.

Rok za provjeru veličine zahvata usisa dimnih plinova: 12 mjeseci od datuma izdavanja OD.

Rok realizacije za dodatne mjere: 18 mjeseci od datuma izdavanja OD, krajem 2018.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.4.1.

b. Projektovati, izgraditi i staviti u funkciju sistem sekundarnog otprašivanja na Konvertorima.

Ugrađeni sistem otprašivanja treba da postigne preko 90% zahvata dimnih plinova i otprašivanje u vrećastom filteru u skladu sa BAT Conclusions.

Rok za izbor najboljeg ponuđača i potpisivanje ugovora: kraj 2016.

Rok za projektovanje, ugradnju, puštanje u rad i dokazivanje garantovanih performansi: kraj 2017.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.4.2.

c. Potrebno je uraditi analizu uticaja aktivnosti AMZ na pucanje zidova stambenih objekata u neposrednoj blizini pogona Čeličane

Rok za izradu analize: polovina 2017.godine.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 1. **OPĆE MJERE** – mjere koje ne utiču na smanjenje emisija u zrak, mjera: 1.5.1.. Ova mjera je uključena i u tački 2. **PREVENTIVNE MJERE**, mjera: 2.1.1.

d. Sistem otprašivanja na transportu nemetalnih dodataka i ferolegura. Postojeća oprema je u funkciji i vrši se redovno održavanje iste.

Planirati daljnja poboljšanja i rekonstrukcije na postojećoj opremi, tako da emisije prašine iz ovih sistema ne prelaze GVE.

Rok: do kraja važenja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.4.3.

e. Izvršiti provjeru sistema kontinuiranog mjerenja emisija u zrak u pogonu BOF Čeličane od strane proizvođača opreme, a vezano za vlagu u dimnim plinovima. Ukoliko se od proizvođača opreme utvrdi da isporučeni uređaji za mjerenja u automatskoj mjernoj stanici za mjerenje emisija na dimnjaku BOF Čeličane ne zadovoljava uslovima vlažnosti dimnih plinova, mjerne uređaje zamijeniti sa odgovarajućim i utvrditi stvarne emisije.

Ako prosječne mjesečne koncentracije prašine u dimnim plinovima BOF Čeličane prelaze GVE ili ako su prosječne dnevne količine prašine veće od 110% GVE ($GVE=50\text{mg/Nm}^3$) ili ako je 95% koncentracija satnih prosjeka prašine veća od 200% GVE ($GVE = 50 \text{ mg/Nm}^3$) onda treba izvršiti rekonstrukciju sistema otprašivanja da emisije prašine budu prema BAT Conclusion ($< 10\text{-}30 \text{ mg/Nm}^3$). U izvještaju DVOKUTA za 2015.g. navedeno je takođe da sistem otprašivanja

konvertorskih plinova ŽGAZOOLISTKAñ ne zadovoljava s obzirom na ostvareni dnevni prosjek (dnevni prosjek > 110% GVE, GVE=50mg/Nm³). I zbog toga je potrebno izvršiti rekonstrukciju ŽGAZOOLISTKEñ tako da se zadovolje svi uslovi iz Pravilnika o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak.

Rok za dokazivanje : 12 mjeseci od datuma dobijanja OD.

Rok za realizaciju rekonstrukcije : 12 mjeseci poslije isteka OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.4.4.

Redovna godišnja provjera sistema kontinuiranog mjerenja emisija u zrak vrši se u skladu sa procedurama AST i QAL2 iz standarda BAS EN 14181 i BAS CEN/TR 15983.

Također napominjemo da je prema članu 19. Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak (Sl.N.FBiH, br.: 9/14), stav (3) nije neophodno kontinuirano mjerenje sadržaja vodene pare u otpadnim gasovima, pod uslovom da se uzorak otpadnog gasa prije analize osuši.

f. Svaku mjeru i aktivnost u OD razraditi po fazama realizacije, da se zna njen početak i kraj koji je definisan ovim zaključcima.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Zaključak je uključen u Zahtjev.

6.5. ENERGETIKA

a. Obzirom na stanje postojećih kotlova AMZ je donio odluku da za potrebe svog tehnološkog postupka i mogućeg snabdijevanja toplinskom energijom Grada Zenica riješi ugradnjom novih plinskih kotlova (koksni plin, visokopresni plin i zemni plin).

Rok za dogovor vezano za isporuku toplinske energije za grijanje Grada Zenice : 3 mjeseca od datuma izdavanja OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.6.1.

b. U slučaju da Grad Zenica odustane od dogovora za isporuku toplotne energije iz AMZ, AMZ će ugraditi plinske kotlove za potrebe svog tehnološkog procesa, a emisije iz novih kotlovskih jedinica moraju biti u skladu sa BAT Conclusion.

Rok za ugradnju jednog, dva ili više plinskih kotlova: kraj 2018.g.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.6.1.

c. U periodu od izdavanja OD do kraja 2018.g. AMZ će za potrebe svog tehnološkog procesa i snabdijevanja toplinskom energijom Grada Zenice, u pogonu Energetika koristiti jedan postojeći kotao, K1 ili K2 uz maksimalno korigiranje plinskih goriva (NG, BFG, COG), a posebno u periodima nepovoljnih vremenskih uslova.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.6.1.

d. Komisija konstatuje da problem prelijevanja otpadnih voda Grada RMU i AMZ nije samo problem AMZ, tako da se u rješavanju pitanja otpadnih voda trebaju uključiti svi zainteresirani, jer pitanje konačnog prelijevanja otpadnih voda navedenih subjekata traži zajednički dogovor i plan sa rokom realizacije. U skladu sa postignitim dogovorom uraditi plan aktivnosti za rješavanje ovog problema.

Rok za pokretanje aktivnosti na realizaciji prethodne mjere prema zainteresiranim stranama: 3 mjeseca od dana izdavanja OD.

Rok za izradu plana aktivnosti i izradu projektne dokumentacije: kraj 2020.g.

Rok za realizaciju po izrađenoj projektnoj dokumentaciji: 12 mjeseci poslije isteka OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Mjera je uključena u Zahtjev - Tabela 3.33 Opis predloženih mjera za smanjenje emisija u zrak iz postrojenja ArcelorMittal Zenica, tačka 4. MJERE ZA KOJE JE NEOPHODNO INVESTICIONO ULAGANJE – CAPEX MJERE, mjera: 4.6.2.

e. Svaku mjeru i aktivnost u OD razraditi po fazama realizacije da se zna njen početak i kraj koji je definisan ovim zaključcima.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Zaključak je uključen u Zahtjev.

6. POSEBNE MJERE I ZAKJUČCI

6.1. Komisija zahtjeva da se definisani rokovi završetka pojedinih mjera i aktivnosti ne mogu pomijerati niti se definisane mjere mogu odgađati ili brisati iz bilo kojih razloga.

6.2. Komisija je mišljenja da su sve mjere i aktivnosti u ovoj OD uglavnom bile obaveza i u prvoj (prethodnoj) OD, tako da su u ovoj OD rokovi realizacije krajnje tolerantni. Zato komisija zahtjeva da prolongiranje rokova nije dozvoljeno i u tom slučaju Operator treba da snosi ozbiljne posljedice.

6.3. Komisija traži da FMOIT mora što u kraćem roku izvršiti usaglašavanje Pravilnika o granicama vrijednosti emisija zagađujućih materija u zraku (Sl. novine FBiH br.12/2005) i Pravilnika za granice vrijednosti emisija u zrak iz postrojenja za sagorijevanje (Sl. novine FBiH 3/2013) sa normama EU (DIRECTIVE 2010/75/EU OF THE PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 24 November 2010. on industrial emissions (integrated prevention and control) and COMMISSION IMPLEMENTING DECISION OF 28 February 2012. establishing the best available techniques (BAT) conclusions under Directive 2010/75/ EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions for iron and steel production (notified under document C (2012) 903) (Text with EEA relevance) (2012/135/EU) i

Treba naglasiti da su najbolje raspoložive tehnike (BAT) u stalnom razvoju. Operator može koristiti i druge mjere i postupke za smanjenje emisija ali mora ostvariti isti ili veći nivo zaštite u odnosu na BAT Conclusion.

Rok: 6 mjeseci od izdavanja OD.

6.4. Komisija traži da FMOIT putem Vlade FBiH obezbijedi validnu odluku da i akreditovani laboratoriji, akreditovana inspeksijska tijela i akreditovane kalibracione laboratorije za sistem kontinuiranog automatskog monitoringa emisija mogu davati usluge prema "Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak", posebno onih usluga za koje firme u BiH nemaju akreditaciju.

Rok: 12 mjeseca od datuma izdavanja OD.

6.5. Neprihvatljive su granilne vrijednosti emisija navedene u Zahtjevu za izdavanje integralne okolinske dozvole za pogone i postrojenja kompanije ArcelorMittal Zenica

Komentar ArcelorMittal Zenica: Posebne mjere i zakljuci se odnose na FMOIT i nisu predmet dopune Zahtjeva od strane ArcelorMittal Zenica.

ZAKLJUČNE MJERE

7.1. U slučaju prolongiranja krajnjih rokova i završetka pojedinih mjera i aktivnosti za pojedine departmente (pogone) na koji se odnosi neizvršena mjera ili više mjera, Komisija zahtjeva od FMOIT-a da poduzme sve mjere u cilju sankcionisanja Operatera zbog neizvršavanja odredaba iz OD.

7.2. Komisija traži od FMOIT da sve mjere i aktivnosti definisane ovim zaključcima budu uvrštene u tekst konačne OD.

Komentar ArcelorMittal Zenica: Zaključne mjere se odnose na FMOIT i nisu predmet dopune Zahtjeva od strane ArcelorMittal Zenica.

Analizu Izvještaja Komisije napravila:

Mirnesa Mujkić
Menadžer- Zaštita okoline